

GLOSAR

Acest glosar prezintă termeni care apar frecvent în Codul rețelei.

Întrucât, în majoritatea cazurilor, acești termeni sunt folosiți cu o semnificație specifică, în conformitate cu contextul specific, termenii se regăsesc în acest atașament, din motive de claritate și ușurința de citit.

Termen	Definiție
AC	Autoritate competentă.
CD	Client direct.
GNL	Gaze naturale lichefiate.
OBA	Cont de echilibrare operațională.
OD	Operator de distribuție.
OÎ	Operator de înmagazinare.
OTS	Operator de transport și de sistem.
PE	Piața de echilibrare a gazelor naturale.
PIP	Prețul de închidere al pieței de echilibrare.
PPC	Piața principală de capacitate.
PSC	Piața secundară de capacitate.
PVT	Punct virtual de tranzacționare.
SCADA	Sistem de monitorizare, control și achiziție de date.
SD	Sistem de distribuție a gazelor naturale.
Smc	Metru cub - un metru cub de gaz în condiții de referință de 288,15 K (= 15 ° C) și 101.325 kPa (= 1.01325 bar).
SNT	Sistemul național de transport al gazelor naturale.
SRM	Stație de reglare-măsurare gaze naturale.
TDZ	Tarif de dezechilibru zilnic.
UR	Utilizator al rețelei - orice utilizator, astfel cum este definit în Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare.
Alocare	Atribuirea, de către operatorii sistemelor adiacente sau, după caz, de către OTS, a

	cantităților de gaze naturale pentru UR, exprimate în unități de energie, în punctele de intrare și de ieșire, conform Codului rețelei.
An gazier	Perioada de timp, începând cu ora 06,00 din ziua de 1 octombrie a anului curent și terminându-se la ora 06,00 din ziua de 1 octombrie a anului următor.
Biogaz	Gazul format în principal din metan și dioxid de carbon, obținut din digestia anaerobă a biomasei, fermentarea anaerobă a deșeurilor depozitate la un depozit de deșeuri sau fermentația anaerobă a nămolului produs la instalațiile dedicate exclusiv tratării apelor uzate rezidențiale și industriale.
Biometan	Gazul format în principal din metan, derivat din modernizarea biogazului sau din gazificarea biomasei.
Calendarul licitațiilor	Definiția prevăzută la articolul 3. punctul 2 din Regulamentul (UE) 984/2013.
Capacitate de transport disponibilă sau capacitate disponibilă	Capacitatea de transport nerezervată.
Capacitate incrementală	O posibilă creștere viitoare, prin intermediul unor proceduri bazate pe piață, a capacității tehnice existente sau o eventuală capacitate nou-creată acolo unde în prezent nu există niciuna, care poate fi oferită pe baza unor investiții în infrastructura fizică de transport și care poate fi alocată ulterior, sub rezerva obținerii de rezultate pozitive la testul economic, în punctele existente de intrare/ieșire în/din SNT sau prin crearea unor noi puncte de intrare/ieșire în/din SNT.
Capacitatea ne-nominalizată	Este capacitatea de transport care nu a fost nominalizată de expeditori, care sunt proprietari, pusă la dispoziție de OTS ca și capacitate de întrerupere zilnică.
Cerințe de calitate	Specificarea tehnică a caracteristicilor fizico-chimice și a prezenței altor componente în gazele naturale și biometan.
Cod EIC	Schema de codificare a energiei energetice”, o rețea de codificare unică de identificare care utilizează pentru

	comunicarea automată între participanții pe piața energiei pentru a identifica subiectul comunicării.
Cont de echilibrare operațională - OBA	Cont între OTS și OÎ sau între OTS și producătorii de gaze naturale, utilizat la gestionarea diferențelor de direcționare a fluxurilor de gaze naturale în punctele de intrare/ieșire aflate la interfața dintre SNT și depozitele de înmagazinare subterană în cazul OÎ sau la gestionarea diferențelor între cantitatea de gaze naturale introdusă în SNT și cea nominalizată în cazul producătorilor, în scopul simplificării contabilizării cantităților de gaze naturale pentru UR vizați.
Contract de transport	Documentul prin care părțile la contract, definesc elementele specifice ale serviciului de transport necesar, reglementate de prevederile Codului rețelei.
Dezechilibrul estimat al sistemului	Termenul menționat pentru a determina necesarul de gaz prevăzut (sau excese de gaz preconizate) pentru ziua G.
Dezechilibru total al sistemului	Pentru o zi gazieră, este diferența dintre cantitățile de gaz - exprimate în energie - măsurate la punctele de intrare/ieșire interconectate cu depozitele de stocare și cantitățile de gaz - exprimate în energie - programate în aceleași puncte.
Densitate relativă	Raportul dintre densitatea gazului și cel al aerului uscat, ambele calculate în aceleași condiții de temperatură și presiune.
Dreptul prioritar de alocare sau PA dreapta	Este dreptul de a avea prioritate în alocarea capacității rețelei naționale de conducte de gaze.
ENTSO	Rețeaua europeană a operatorilor de sisteme de transport pentru gaze.
Gaz combustibil	Gazul utilizat pentru alimentarea stațiilor de compresie.
Gaze de echilibrare	Volumele de gaze naturale necesare pentru asigurarea echilibrării fizice a SNT în condiții de funcționare normală.
Gaz natural	Amestecul de hidrocarburi, compus în principal din metan și, într-o măsură mai mică, etan, propan și hidrocarburi mai

	mari. Poate include, de asemenea, gaze inerte, cum ar fi azot și dioxid de carbon. Gazul natural este disponibil pentru transport după un tratament adecvat, în funcție de sursa sa (rezervor de gaz și / sau o instalație de GNL).
Gaz lichefiat natural	Gaz natural în stare lichidă, la o temperatură mai mică sau egală cu punctul de fierbere a gazului care corespunde unei presiuni de aproximativ 101.325 kPa.
Giga Joule	GJ=1.000.000.000 joules.
Ieșirile maxime zilnice	Debitul maxim al volumului, exprimat în m ³ /zi, produs de un terminal de regazificare pentru injectarea în sistem.
Infrastructura UE	Rețeaua de interconectare cu țările UE
Infrastructura non-UE	Rețeaua de interconectare cu țările din afara UE.
Mega Joule	MJ=1.000.000 joule.
Model de conversie a capacității ENTSO	Modelul de conversie a capacității de transport dezvoltat și publicat de ENTSO la 24 iulie 2017, în conformitate cu articolul 21 din Regulamentul 459/2017, virgula 3 („Modelul de conversie a capacității ENTSO”).
Notificare	Informare pusă la dispoziția participanților la PE, privind cantitățile de gaze naturale tranzacționate pe PE pentru fiecare zi gazieră de livrare.
Număr de referință pentru licitație	Număr de referință univoc care identifică pe Platforma PRISM procedura de licitație prin care se oferă capacitate de transport la punctele de intrare / ieșire interconectate cu conductele străine (ID de licitație).
Obligație în cursul zilei	Un set de norme privind intrările și ieșirile utilizatorilor rețelei în cursul zilei gaziere, impuse utilizatorilor rețelei de către un operator de sistem de transport.
Operator de sistem adiacent	Operator de infrastructură situat la interfața cu SNT, în amonte și în aval (producătorii, CD, OD, OÎ și OTS adiacenți).
Operator rezonabil și prudent	Operatorul cu experiență care desfășoară aceleași activități, în aceleași condiții sau similare, care de obicei - și în cadrul propriilor sale capacități - folosește grijă,

	diligentă, prudență și perspectivă în îndeplinirea propriilor atribuții și ia în considerare interesele celeilalte părți
Operator terț	Operator economic desemnat de către producători să asigure operarea unui punct fizic de intrare din perimetrele de producție în conformitate cu reglementările în vigoare.
Perioada off-peak	Perioada de 6 (șase) luni între 1 mai și 31 octombrie a fiecărui an.
Perioada de peak	Perioada de 6 (șase) luni între 1 noiembrie și 30 aprilie a fiecărui an.
Piață principală de capacitate	Cadrul, pus la dispoziție și operat de OTS, organizat pentru desfășurarea activităților de contractare și derulare a contractelor aferente serviciilor de transport între diverși operatori economici și OTS.
Piață secundară de capacitate	Cadrul organizat, pus la dispoziție și operat de OTS, pentru desfășurarea activităților de transfer al dreptului de utilizare a capacității și a transferului complet al drepturilor și obligațiilor ce decurg din contractele de transport, între diverși UR sau între UR și operatori economici.
Plan de urgență	Planul de urgență în conformitate cu dispozițiile articolului 10 din Rezoluția (UE) nr. 994/2010.
Platforma PRISMA	Platformă comună europeană de capacitate, gestionată de PRISMA, pentru colectarea ofertelor pentru achiziționarea / vânzarea capacității de transport a punctelor de interconectare transfrontalieră între sistemele de transport interconectate pe piața primară și pe piața secundară.
Prima de licitație	Într-un proces uniform de licitație de preț, acesta este prețul unitar oferit pe lângă valoarea prețului de rezervă pentru ultima ofertă de achiziție selectată în cadrul aceleiași licitații.
Preț de închidere a pieței	Prețul de echilibru din ziua de tranzacționare determinat la momentul închiderii pieței de echilibrare a gazelor naturale.

Preț rezervat	Într-un proces uniform de licitație a prețurilor, taxa de transport zilnică este aprobată de Autoritate.
Proces de capacitate incrementală	Un proces deschis și transparent de evaluare a cererii de pe piață pentru capacitate incrementală, care include o etapă neangajantă, în care solicitanții, potențiali utilizatori ai rețelei, își exprimă și își cuantifică cererea pentru această capacitate, și o etapă angajantă, în care operatorul de transport și de sistem cere solicitanților, potențiali utilizatori ai rețelei, angajamente obligatorii pentru contractarea de capacitate incrementală.
Program de transport	Grafic anual de transport comunicat de UR și convenit cu OTS, în care se precizează cantitățile lunare de gaze naturale care urmează să fie predate în/preluate din SNT; acesta se constituie ca anexă la contractul de transport al gazelor naturale.
Program zilnic sau nominalizare	Programul de transport furnizat de expeditori către OTS pentru fiecare zi de gaz, specificând cantitățile care trebuie introduse și scoase din sistem.
Proiect de capacitate incrementală	Un proiect de investiții care vizează creșterea capacității tehnice a unui punct existent de intrare/ieșire în/din SNT sau crearea unui nou punct de intrare/ieșire în/din SNT, în baza alocării de capacitate realizate în cadrul unui proces de capacitate incrementală.
Pro rata	Principiu de alocare proporțională cu nominalizarea cantităților de gaze naturale în punctele SNT, aplicat UR de către OTS în condițiile prevăzute de Codul rețelei.
Punctele de interconectare	Reprezintă punctele din sistem prin care se realizează transportul de gaze peste granița țării.
Punct de livrare	Punctul fizic al rețelei la care gazul este livrat de expeditor către OTS și la care este măsurat.
Punct de rouă	Temperatură la care, pentru o presiune dată, apa începe să se condenseze.

Punctul de intrare sistem	Un punct, care poate cuprinde o agregare de puncte fizice, în sistem la care expeditorul livrează gaz către OTS.
Punct de ieșire	Un punct virtual (rezultat dintr-o agregare de preluări) la ieșirea rețelei naționale către zona de retragere corespunzătoare.
Punct de rouă hidrocarburi	Temperatura la care, pentru o presiune dată, hidrocarburile încep să se condenseze.
Punct virtual de tranzacționare	Un punct virtual, situat conceptual între Punctul de intrare și ieșirea din SNT, la care expeditorii pot tranzacționa zilnic intrarea de gaz în sistem.
Regulament 312/2014	Rezoluția Comisiei (UE) nr. 312/2014 din 26 martie 2014 de instituire a unui cod de rețea privind echilibrarea gazelor în rețeaua de transport.
Regulament 715/2009	Rezoluția (CE) nr. 715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele de transport a gazelor naturale și de abrogare a Rezoluției (CE) nr. 1775/2005.
Regulament 459/2017	Rezoluția Comisiei (UE) nr. 459/2017 din 16 martie 2017 instituirea unui cod de rețea privind mecanismele de alocare a capacității în sistemele de transport a gazelor și abrogarea Regulamentului (UE) nr. 984/2013 al Parlamentului European și al Consiliului.
Rezervare	Rezultatul procesului de rezervare a capacității de transport, care confirmă cantitatea maximă de gaz pe care fiecare expeditor poate să o introducă sau să o extragă din rețea, exprimată ca un volum zilnic măsurat în condiții standard.
Runda de ofertare	Perioada de timp în care părțile care solicită capacitatea de transport la punctele de intrare / ieșire interconectate cu țările străine pot depune, modifica și retrage licitația de cumpărare a capacității de transport.
Serviciu de transport implicit	Serviciul de furnizare a gazelor naturale pentru a asigura retragerile din sistem în toate cazurile de capacitate de transport care nu sunt atribuite la un punct de re-

	<p>direcție, inclusiv cazurile de reziliere a contractului de transport ca urmare a unei încălcări din partea expeditorului.</p>
<p>Valoarea calorică brută</p>	<p>Cantitatea de energie produsă prin arderea completă a unei cantități unitare (masă sau volum) de gaz, în condiții specifice. În timpul combustiei, presiunea este menținută constantă și produsele revin la temperatura inițială a reactanților. Valoarea Calorifică Superioară se referă la energia totală produsă de ardere (Valoarea Calorifică Inferioară se referă, în schimb, la energia totală produsă, mai puțin la energia necesară pentru evaporarea apei, formată în timpul arderii).</p>
<p>Zi-gazieră</p>	<p>intervalul de timp care începe la ora 7,00, ora locală a României, din oricare zi, și se termină la ora 7,00, ora locală a României, din ziua următoare. Ziua gazieră este redusă la 23 de ore la trecerea la ora de vară și este majorată la 25 de ore la trecerea la ora de iarnă; toate drepturile și obligațiile aferente potrivit contractelor privind transportul de gaze naturale sunt majorate sau reduse în mod corespunzător în respectivele zile gaziere.</p>
<p>Zonă de echilibrare</p>	<p>Un sistem de intrare-ieșire căruia i se aplică un regim de echilibrare specific și care poate include sisteme de distribuție sau părți ale acestora.</p>
<p>Zonă omogenă</p>	<p>Reprezintă porțiunea rețelei de transport pentru care valoarea PCS medie lunară, a gazului natural redistribuit, este egală pentru toate punctele de redirectionare și nu depășește $\pm 2\%$ în comparație cu valorile PCS medii lunare de gaz natural adiacent zonei omogene.</p>